

” ואם ירחיב ה' אלקיך, את-גבולך, כאשר נשבע, לאבתך; ונתן לך את-כל-הארץ, אשר דבר לתת לאבתך. ויספת לך עוד שלש ערים, על השלש האלה.” (דברים, פרשתנו - שופטים פרק י"ט, ח-ט)

מצווה בפרשה – ערי מקלט

מצווה תק"ב. להפריש ערי מקלט

להבדיל שש ערי מקלט מערי הלוויים, שתהיינה מיועדות לנוס שמה מכה נפש בשגגה, ושיתוקנו הדרכים כמאמר רז"ל ש"מקלט מקלט" היו כותבים בפרשת דרכים, ומפנים הדרכים שלא יהיה בהן דבר שיאחר הבורח מן המרוצה ועל זה נאמר "תכין לך הדרך וגו'".

מדיני המצווה: שלש ערים הבדיל משה בעבר הירדן ושלש הבדיל יהושע בארץ כנען. ובימי מלך המשיח נוסף עוד שלש שנאמר "ויספת לך עוד שלש ערים וגו'". ואמרו רז"ל שכל ערי הלוויים קולטות, אבל אלו קולטות בין לדעת בין שלא לדעת (=בכל מקרה בו נכנס הרוצח בתחומן). ונוהגת מצווה זו בזמן שישראל שרויים על אדמתם. והיא מן המצוות המוטלות על המלך ועל הצבור כולם. (עי"פ ספר החינוך)

אספקלריה

הצורך בערי מקלט לעתיד לבוא * אלול כעיר מקלט

בהלכות מלכים להרמב"ם (פי"א, א), מביא גי' ראיות מהתורה לביאת המשיח ומסיק שחובת האמונה והצפייה לביאתו היא חלק מהאמונה בתורה. ראייתו השלישית היא מהציווי בפרשתנו "ואם ירחיב ה' את גבולך ויספת לך עוד שלש ערים וגו'" ומכך שדבר זה לא היה עדיין בהיסטוריה וה' לא ציווה לתוהו, מובן שהתורה מדברת על ביאת המשיח - שכאשר יירשו בני ישראל את ארצות קיני קניזי וקדמוני (כפרש"י על אתר), יוסיפו בהם עוד שלש ערי מקלט. מעניין זה מובן שביאת המשיח תביא לשלמות מיוחדת בקיום מצוות התורה, כמצווה זו שתושלם רק אז. אך מתעוררת התמיהה, מדוע יצטרכו ערי מקלט לעתיד לבוא, בזמן בו ישרור שלום לא רק בקרב עם ישראל, אלא אף "לא ישא גוי אל גוי חרב", וממילא לא יזדקקו לגואל הדם, ומדוע להוסיף ערי מקלט נוספות!?

בשלי"ה מובא הסבר שזה מדבר רק בתקופה הראשונה לביאת המשיח שאז כדברי הרמב"ם "לא יהיה שינוי במנהגו של עולם" ושייכת א"כ מציאות של רוצח בשגגה. הסבר נוסף ע"פ האלשיך, שאמנם לא יתכנו רוצחים בשגגה, אך אלו שרצחו בשגגה בזמן הגלות יצטרכו לגלות אז לעיר מקלט ועבורם נצטוו ערי מקלט נוספות.

בין הראשי תיבות הקשורים עם חודש אלול, האריז"ל מציין את הפסוק "אנה לידו ושמת לך" המדבר על ערי מקלט. כשם שהגמרא אומרת ש"דברי תורה קולטין", כך אלול הוא זמן בו ניתן למצוא מקלט רוחני מהיצר הרע, שאדם שחטא במשך השנה, יכול להתעורר אז בתשובה ויקבלוהו. וע"י עבודת התשובה בחודש אלול נזכה בקרוב ממש, לקיום היעוד "ירחיב ה' את גבולך" בביאת משיח צדקנו.

מדרש לפרשה

• א"ר יוחנן מנין לדברי תורה שהן קולטין שנאמר "את בצר במדבר וגו'" וכתוב בסמוך "וזאת התורה". . . מאי קולטין? ממלאך המות. כרב חסדא שישב ולמד בבית מדרשו של רב ולא היה יכול שליחו של מלאך המוות להתקרב אליו, כיון שלא פסק פיו מללמוד. הפיל השליח את הארז שהיה בחצר והשתתק רב חסדא מלימודו ואז יכול היה לו.

• "ואשר לא צדה והאלקים אנה לידו וגו'". . . במה הכתוב מדבר? בשני בני אדם שהרגו את הנפש, אחד הרג בשוגג ואחד הרג במזיד, לזה אין עדים ולזה אין עדים. הקב"ה מזמין לפונדק אחד, זה שהרג במזיד יושב תחת הסולם וזה שהרג בשוגג יורד בסולם ונפל עליו והרגו. זה שהרג במזיד נהרג וזה שהרג בשוגג גולה. (עי"פ תלמוד בבלי מכות י, א-ב)

